

RELACJA ZE CVII ZJAZDU
POLSKIEGO TOWARZYSTWA FILOLOGICZNEGO
W KATOWICACH (15–16 WRZEŚNIA 2017)

15 i 16 września 2017 odbył się w Katowicach CVII Zjazd Polskiego Towarzystwa Filologicznego, połączony z konferencją naukową pt. „Antyczne techniki perswazyjne” oraz Walnym Zgromadzeniem Delegatów Polskiego Towarzystwa Filologicznego. Część naukowa i administracyjna Zjazdu odbywała się w niedawno otwartym Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej UŚ, a część reprezentacyjna w Hotelu Katowice. Pierwszy dzień konferencji transmitowany był na żywo za pośrednictwem internetu¹.

Konferencję otworzył Prorektor ds. badań naukowych UŚ, pan profesor Andrzej Noras. Słowo do zebranych wygłosili także Dziekan Wydziału Filologicznego, pan profesor Krzysztof Jarosz, oraz Jego Ekscelencja ksiądz arcybiskup Damian Zimoń. Prezes PTF, pan profesor Gościwit Malinowski, wręczył nagrodę „Optima magistra” dla najlepszego nauczyciela języka łacińskiego w Polsce, która jest fundowana co dwa lata przez Fundację „Traditio Europae”, pani magister Magdalenie Berezie z Torunia. Pan Prezes poinformował także o tym, że 12 września 2017 Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży w Sejmie RP uchwaliła dezyderat w sprawie nauczania języka łacińskiego. Pan profesor Tadeusz Aleksandrowicz, wieloletni kierownik Katedry Filologii Klasycznej UŚ i Wiceprezes PTF, przedstawił zarys historii filologii klasycznej na Śląsku w związku z przypadającą w tym roku dwudziestą piątą rocznicą istnienia Katedry i dziewięćdziesięcioleciem Oddziału Katowickiego PTF (*olim* Koła Śląskiego). Następnie zebrani wysłuchali alegorycznego hymnu na cześć Koła PTF i Katedry Filologii Klasycznej w wykonaniu autorki, pani doktor Anny Szczepaniak, która wyrecytowała dwie wersje tego utworu: w języku greckim i polskim. Na zakończenie sesji plenarnej pan profesor Marian Szarmach wygłosił odczyt inauguracyjny pt. „Retoryczna perswazja – teoria i przykłady”.

Pierwszego dnia konferencji wygłoszono siedemnaście wystąpień w sesjach równoległych:

1. Dr hab. prof. UŚ Tomasz SAPOTA: *Retoryka w ‘Saturnaliach’ Makrobiusza*.

---

¹ Nagrania dostępne są na kanale Telewizji Uniwersytetu Śląskiego w serwisie Youtube.

2. Dr hab. Hubert WOLANIN, UJ: *Autorytety i oponenci w antycznym dyskursie lingwistycznym.*
3. Dr Iwona SŁOMAK, UŚ: *Perswazja tekstu historycznego w świetle wypowiedzi teoretycznoliterackich autorów grecko-rzymskiego antyku.*
4. Dr Małgorzata CIEŚLUK, USz: *Od Odyseusza do Kalasirisa. (Auto)kreacja wizerunku jako element charakterystyki postaci w 'Opowieści etiopskiej' Heliodora.*
5. Dr Łukasz BERGER, UAM: *Sceny doradzania w komedii rzymskiej.*
6. Dr Katarzyna OCHMAN, UWt: *„Aliter censor loqui debet, aliter rhetor”, czyli o rzymskich standardach public relations (Aulus Gelliusz, ‘Noce attyckie’ I 6).*
7. Ks. dr hab. prof. USz Jarosław NOWASZCZUK: *Wybrane przykłady klasycznej argumentacji a persona w inskrypcjach nagrobnych epoki nowożytnej.*
8. Dr Edyta GRYKSA, UŚ: *Emocje jako klucz do ludzkiej świadomości. Emocjonalne techniki perswazyjne w historiografii antycznej.*
9. Dr Julia KRAUZE, UKSW: *Inspiracje antyczne w retoryce politycznej Coli di Rienzo.*
10. Dr hab. Marek HERMANN, UJ: *Techniki perswazyjne w mowie Cyncerona ‘Pro Roscio comoedo’.*
11. Dr hab. Bartosz AWIANOWICZ, UMK: *Między perswazją a marketingiem: perswazyjna funkcja tytułów i wstępów pism retorycznych Cyncerona oraz łacińskich podręczników wymowy wczesnej epoki nowożytnej.*
12. Dr Damian PIERZAK, UŚ: *Historyczne exemplum w rzymskiej teorii i praktyce retorycznej.*
13. Dr hab. Joanna JANIK, UJ: *Jak poradzić sobie z klęską herosa? Śmierć Juliana w mowach XVII i XVIII Libaniosa.*
14. Dr hab. prof. UKSW Beata GAJ: *„Error” czy „hallucinatio” – dyskurs perswazyjny wczesnego chrześcijaństwa.*
15. Dr Rafał TOCZKO, UMK: *Wilki w owczej skórze i niezdarni złoczyńcy – oczerzanie przeciwników w polemicznej korespondencji św. Augustyna.*
16. Mgr Piotr OSIŃSKI, UMK: *Perswazyjny charakter traktatu Heraklita Alegorety ‘Alegorie homeryckie’.*
17. Dr hab. Joanna USAKIEWICZ, UwB: *Autorytet autora wypowiedzi jako pozawerbalna forma perswazyjna na przykładzie dialogów Platona.*
18. Dr hab. prof. UŁ Zbigniew DANEK: *W jaki sposób Izokrates dodaje wiarygodności głoszonemu przez siebie pogłębieniu?*

Po obiedzie uczestnicy Zjazdu mieli okazję udać się na spacer po Katowicach z przewodnikiem, panem doktorem Przemysławem Piwowarczykiem. Następnie odbyło się Walne Zgromadzenie Delegatów PTF, podczas którego podjęto uchwałę o nadaniu panu profesorowi Marianowi Szarmachowi dożywotniego tytułu Prezesa Honorowego PTF. Zarząd Główny przedstawił sprawozdanie

z działalności w minionej kadencji i uzyskał absolutorium. Odbyły się wybory nowych władz Towarzystwa na kadencję 2017–2021.

Drugi dzień Zjazdu rozpoczął się mszą św. w intencji żyjących i zmarłych członków Polskiego Towarzystwa Filologicznego, która była celebrowana w kaplicy akademickiej katedry Chrystusa Króla przez ks. arcybiskupa Damiana Zimonia. Liturgia odbyła się w języku łacińskim, a Ewangelię odczytano po grecku.

W części naukowej drugiego dnia konferencji wygłoszono dwanaście odczytów w sesjach równoległych:

1. Dr hab. Monika SZCZOT, UAM: *Perswazja w służbie literatury? Rozważania o satyrze antycznej.*
2. Dr Magdalena KARAMUCKA, UAM: *Refleksje Horacego i Norwida na temat nauki poprzez zabawę i jej miejsca w twórczości literackiej.*
3. Mgr Mariola SOBOLEWSKA, KUL: *Βίος Ὀρφικός. Zakazy i nakazy.*
4. Mgr Katarzyna KOSTECKA, UW: *Nieudana perswazja – znaczenie paradygmatów w Iliadzie.*
5. Mgr Anna ZAWADZKA, UW: *Gallów portret własny w ‘Commentarii de bello Gallico’ Cezara.*
6. Mgr Zbigniew PRZYBYŁKA, UŚ: *Czy występek może być cnotą? O dualizmie antycznego dyskursu korupcyjnego.*
7. Dr hab. Grażyna GOLIK-SZARAWARSKA, UŚ: *Metody perswazji we współczesnych inscenizacjach antyku greckiego. Wybrane zagadnienia.*
8. Mgr Grzegorz BARTUSIK, UŚ: *Średniowieczna islandzka ‘Saga o Rzymianach’ (‘Rómverja saga’) jako przejaw kolonizacji kulturowej średniowiecznej Islandii.*
9. Lic. Paulina KURDEK, UAM: *Komunikacja niewerbalna w ikonografii nowożytnej.*
10. Dr Agnieszka BORYSOWSKA, Książnica Pomorska im. S. Staszica w Szczecinie: *Recepcja antycznej teorii pochwały miast w siedemnastowiecznym ‘Opisie miasta Szczecina’ (‘Descriptio urbis Stetinensis’) Paula Friedeborna.*
11. Dr Jacek POKRZYWNICKI, UG: *Michaela Hanowa wykłady ‘De arte disputandi’ z perspektywy słuchacza – Konstantina Ernsta Groddecka.*
12. Prof. Zbigniew NERCZUK, UMK: *Filozoficzne źródła koncepcji logosu.*

Organizacja Zjazdu była niezwykle profesjonalna i spotkała się z najwyższym uznaniem uczestników. Również naukowy poziom wystąpień i dyskusji został oceniony jako bardzo wysoki.

Kolejny, CVIII Zjazd PTF odbędzie się w 2019 roku w Szczecinie, a towarzyszyć mu będzie konferencja naukowa pt. „Szkoła w antyku – antyk w szkole”.

*CVII Zjazd PTF uzyskał dofinansowanie ze środków
Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę
w ramach umowy nr 880/P-DUN/2017.*